

BÖLÜM I. GÖÇ, EKONOMİ ve SOSYAL POLİTİKA

Türkiye’de Kadınların Göç Etme Sebeplerini Belirleyen Faktörlerin Ekonometrik Analizi*

Sibel Selim³ ve Yunus Purtaş⁴

Giriş

Tarih boyunca insanlar çeşitli nedenlerden dolayı sürekli göç etme eğilimindedir. Ülkeler ve insanlar bu göçten olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkilenmektedir. İnsanların göç etmelerindeki temel neden onların daha rahat ve daha huzurlu bir yaşam sürmek istemeleridir. Ancak her zaman beklenen bu refah seviyesi gerçekleşmemektedir. İnsanlar bazen kendi istekleriyle bazen de zorunlu olarak göç etmek durumunda kalmışlardır. Bu duruma neden olan etmenler ise doğal, ekonomik, sosyal, dini ve siyasidir. Göçler bir kişi, bir grup ya da kitlesel olarak gerçekleşebilmektedir. Literatürde göçler; yerine, oluşumlarına ve niteliklerine göre farklı türlerde ifade edilmektedir. En basit anlamda göçler iç göç ve dış göç olmak üzere iki farklı türde ele alınmaktadır. Ancak bunların dışında zorunlu göç, gönüllü göç, uluslararası göç, kitlesel göç gibi farklı türleri de mevcuttur.

Türkiye’de 1950’li yıllara kadar iç göç nadir olarak gerçekleşmiştir. 1950’li yıllardan sonra başlayan kentleşme ve sanayileşme ile birlikte iç göçler de gerçekleşmeye başlamıştır. Özellikle tarımda makineleşmeyle (köyden şehre) hız kazanmıştır. Bunun yanı sıra memur atamaları, büyük şehirlerdeki iş imkanları ve yaşam şartlarının daha iyi olmasından dolayı şehirden şehre göçler de olmuştur (Özdemir, 2012, 2-5). İç göçler konusu pek çok çalışmada ele alınırken, eksikliklerden biri iç göçün cinsiyet ayrımında çok az çalışılmış olmasıdır. Türkiye’deki iç göç literatüründe kadınların göçe ilişkin deneyimleri, 1980’li yıllardan başlayarak daha çok 1990’lı yıllarda yapılan “köyden şehre göç” araştırmalarında, “aile”, “işgücü” ya da “sağlık” kapsamında ele alınmış; zorunlu göç literatüründe ise cinsiyet farklılıklarına yer verilmemiştir. “Kadın ve göç” konusundaki çalışmalar, hem mekansal hem de toplumsal bir değişim içeren göç sürecinde, sosyo-ekonomik sınıf, kültür, etnik ya da ulusal kimlik kadar cinsiyet kimliğinin de önemli bir rol oynadığına işaret etmektedir (İlkkaracan ve İlkkaracan, 1998, 1-2; Selim, 2009, 2).

Bu çalışmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü’nün gerçekleştirmiş olduğu 2003, 2008 ve 2013 yılı Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) verileri kullanılarak Türkiye’de 15-49 yaş arasındaki evli kadınların göç etme

* Bu çalışma, Celal Bayar Üniversitesi, Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmektedir.

³ Prof. Dr., Celal Bayar Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, E-mail: sibel.selim@cbu.edu.tr.

⁴ Öğr. Gör., Celal Bayar Üniversitesi, Ahmetli Meslek Yüksek Okulu, E-mail: yunus.purtas@cbu.edu.tr.

nedenlerinin Multinomial logit model kullanılarak analiz edilmesidir. Cinsiyete yönelik gerçekleştirilen bu çalışma ile sınırlı olan göç literatürüne katkı sağlanmıştır.

Literatür Araştırması

Göç olgusunu ortaya ilk koyan ve bu konuda çalışma yapan Dr. William Farr'dır. Farr, İngiltere ve Galler'in tıbbi istatistiklerinin toplanmasında büyük katkı sağlamıştır. 1871 yılının nüfus sayımından derlediği sonuçlara göre göçün, herhangi bir teori olmaksızın tesadüfi olarak gerçekleştiğini öne sürmüştür (Ravenstein, 1885, 167; Tobler, 1995, 327; Dorling ve Rigby, 2007, 52). Daha sonra Ravenstein 1885 ve 1889 yıllarındaki çalışmalarında göçü teorik olarak ele almıştır. Ravenstein (1885) ilk çalışmasında İngiltere, Galler, İskoçya ve İrlanda ülkelerindeki 1871 ve 1881 yılları arasında yapılan nüfus sayımı istatistiklerinden elde ettiği verilere dayanarak bir takım göç kanunlarını literatüre kazandırmıştır. Ravenstein (1889), 1885 yılındaki çalışmalarına ilaveten göçü uluslararası boyutta değerlendirmiştir. Daha çok Avrupa ülkeleri arasındaki göçler üzerine bir takım incelemelerde bulunmuştur. Jerome (1926) belirli bir çevredeki ekonomik fırsatlara bireylerin vereceği tepkileri ölçmeye çalışmış ve Amerika'daki çalışma koşullarına göçün duyarlılığını açıklamıştır. Sjaastad (1962) göç araştırmalarında insan sermayesi yapısını dahil ederek göç literatürüne önemli katkılarda bulunmuştur. 1960'lı yıllara kadar literatürde göç çalışmaları çok nadir olarak ele alınmıştır. Buna karşın 1960'lı yıllardan sonra göç çalışmalarında bir artış görülmüştür. Yapılan çalışmalarda ise cinsiyet ayrımına çok fazla yer verilmemiştir. Rogers (1967), 1955-1960 yılları arası göç verileri ile basit regresyon modelini kullanarak Kaliforniya'daki bölgeler arası göç akışlarının mekânsal değişimi ve karşılaştırmalı ekonomik fırsatlar arasındaki ilişkinin derecesini istatistiksel olarak sınamıştır. Erkekler kadınlar göre oldukça yüksek oranda göç ederken, göçün en fazla 20-24 yaş döneminde meydana geldiğini belirtmiştir. Rogers'ın bu çalışması göç literatüründe cinsiyet ayrımını konu olan ilk çalışmalardan biridir. Beals, Levy ve Moses (1967), Gana'nın 1960 yılı nüfus verileri kullanılarak yaş, eğitim, cinsiyet ve gelir değişkenlerinin bölgeler arası etkileri regresyon analizi ile tahmin edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulara göre yüksek gelir ve göç arasındaki esneklik yüksek olduğu için bireylerin, ücret düzeylerinin yüksek olduğu bölgelere göç etme eğiliminde olduklarını tespit etmiştir.

Türkiye üzerine yapılan göç çalışmaları 1970'li yıllar ile başlamaktadır. Bu çalışmalardan bazıları Şanlı (1973), Munro (1974) ve Tekeli (1975)'dir. Şanlı(1973), göçü çekim modeli ile ele almıştır. Munro (1974), 1960-1965 yılları arasındaki Türkiye'deki iç göçü etkileyen faktörleri incelemiştir. Tekeli ise göçü teorik olarak ele almaktadır. Mutlu (1990), 1975-85 dönemi çerçevesinde regresyon analizi ile Türkiye'de ele alınan kır-kent göçünde iç ticaret hadlerindeki gelişmelerin "birincil rol" oynadığı sonucuna varmıştır. Gedik (1997), çalışmasında 1965-70, 1975-80, 1980-85 ve 1985-90 yıllarına ait göç verileri kullanılarak regresyon analizi ile kırdan kıra ve kırdan kente yaşanan göç hareketlerinin payının azaldığı, buna karşılık kentten kente göç hacminin ise arttığını tespit etmiştir. İçduygu, Sirkeci ve Aydıngün (1998), Türkiye'deki içgöç hareketlerinin işçi sınıfı yapısına etkisini sunmuşlardır. İlkaracan ve İlkaracan (1998)'te, İstanbul'un Ümraniye ilçesinde 530 kadınla ve Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'nun 19 yerleşim yerinde 599 kadınla yüz yüze görüşülerek anket uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini 15-64 yaş arası kadınlar oluşturmaktadır. Bu anket çalışmasına frekans analizi uygulanarak bölgesel farklılıklar kadınların göç süreçlerine doğrudan etki ettiği, ekonomik nedenden dolayı

göç edildiği gibi bir takım sonuçlara ulaşmışlardır. Türkiye'deki göç çalışmalarında cinsiyet ayrımını ele alan ilk çalışmalardan birisidir. İçduygu ve Sirkeci (1999), Türkiye'nin Cumhuriyet dönemindeki iç ve dış göçleri üzerine tarihsel bir teorik çalışma ele almışlardır. Çelik (2000), iç göçleri fayda-maliyet yaklaşımı ile incelemiştir. Çelik (2002), iç göçleri 'seçkinlik yaklaşımı' ile incelemiştir. Çelik (2007), 1985-2000 yılları arasındaki göçler, bölge düzeyinde regresyon analizi ile karşılaştırılmıştır. Göçler doğu-batı yönünde meydana gelirken; Marmara, Ege ve Akdeniz bölgeleri önemli ölçüde göç almaktadır. Gürbüz ve Karabulut (2008), Türkiye'de kırdan kente yaşanan göçlerle sosyo-ekonomik faktörler arasındaki ilişkiler analiz edilmiştir. Filiztekin ve Gökhan (2008), 1990-2000 dönemi arasındaki verileri kullanarak Türkiye'deki iç göçün belirleyici faktörlerini ampirik olarak sunmuşlardır.

Türkiye'de İç Göç

Türkiye'de iç göç başlangıçta sanayi faaliyetlerinin yoğun olarak görüldüğü İstanbul, İzmir, Ankara, Adana gibi büyük şehirlere yönelik yapılmaktaydı. Ancak günümüzde insanlar çok farklı nedenlerden dolayı sadece büyük şehirlere değil aynı zamanda büyük şehirlerin yer aldığı bölgelere de göç etmektedir. İnsanların göç etmelerindeki temel belirleyici sebep, ekonomik kaygıdır. İnsanların yeme-içme ve barınma gibi bir takım zorunlu ihtiyaçlarını temin etmeleri gerekmektedir. Bu nedenle iş imkanlarının daha fazla olduğu ya büyük şehirleri yada ekonomik anlamda gelişmiş bölgeleri tercih etmektedir. İç göç, ülke sınırları içerisindeki nüfusun mekânsal olarak yer değiştirmesidir. Bu değişimin yönü de ekonomik kaygıdan dolayı az gelişmiş bölgelerden daha gelişmiş bölgelere olmaktadır. Türkiye bölgesel anlamda homojen olmayan bir ekonomik yapıya sahiptir. Bu homojen olmayan ekonomik yapı ülkenin alansal nüfusuna da etki etmektedir. Bölgesel anlamda doğusu ekonomik olarak geri kalmış, batısı ise ekonomik olarak gelişmiş olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda ülkenin batısındaki nüfus, doğusuna oranla daha fazladır. Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine göre 2014-2015 döneminde Türkiye'de 2720438 kişi göç etmiştir. Bu sayı Türkiye nüfusunun %3,5'ini oluşturmaktadır. Türkiye Göç ve Yerinden Edilmiş Nüfus Araştırması'na göre (HÜNEE, 2005), erkeklerin yüzde 46'sı; kadınların yüzde 52'si göç etmiştir.

Göçle birlikte insanlar sadece mekânsal bir değişim yaşamamaktadır. Aynı zamanda aile yapısındaki değişimler, kültürel değişimler, yaşam tarzlarındaki değişimler insanların göçle birlikte karşılaştıkları bir takım sorunlardır. Göç eden insanları bekleyen ilk sorun ise barınma ve daha sonrasında zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak için bir iş bulmaktır. Toplumların temel yapı taşı olan aile, toplum üzerindeki sosyal değişimlerden açık bir şekilde etkilenmektedir. Türkiye'de köyden kente yaşanan göç hareketinden aileler öncelikli olarak etkilenmiştir. Kırsal kesimden göç eden aileler, kentlerde bazı sorunlarla karşılaşmıştır. Öncelikler ailedeki erkek iş bulmak ve geçimini sağlamak için eşlerini köylerde bırakarak şehirlere göç etmiştir. Bu durum ailelerin bölünmesine ve aile yapısının bozulmasına neden olmaktadır. Eş ve çocukları ile birlikte şehre göç eden kalabalık aileler birlik ve beraberliklerini koruyabilmek adına büyük emek sarf etmiştir. Ancak yine de şehir hayatı ve şehirdeki yaşam kültürü kalabalık ve birlik içinde yaşayan küçük aile yapısının değişmesine neden olmuştur. Kalabalık ailelerin yerini çekirdek aileler almıştır. Aileler şehir hayatına uyum sağlama aşamasında, töre, örf, adet ve gelenekler gibi normlardan uzaklaşmıştır. Modernleşme ile birlikte bu normlar farklı boyutlar kazanmıştır.

Ekonometrik Analiz

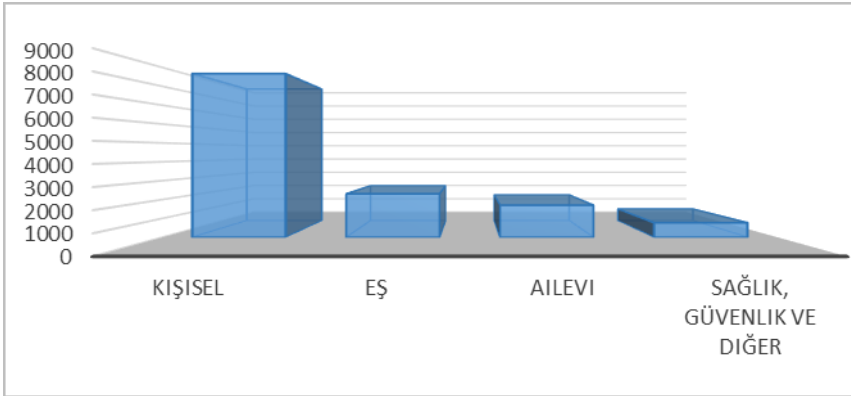
Çalışmada Kullanılan Veri Seti ve Değişkenler

Bu çalışmada, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün gerçekleştirmiş olduğu 2003, 2008 ve 2013 yılı TNSA verileri kullanılmış ve analizlerde 13453 evli kadın ile çalışılmıştır. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmaları, doğurganlık düzeyi ve değişimi, bebek ve çocuk ölümlülüğü, aile planlaması ve anne ve çocuk sağlığı konularında bilgi sağlamak üzere tasarlanmış ulusal düzeyde bir örneklem araştırmasıdır. Kullanılan modellerde bağımlı değişken, kadınların göç etme sebepleridir. Göç etme sebepleri dört kategoride ele alınmıştır. Bunlar; kişisel, eş, ailevi nedenlere ek olarak sağlık, güvenlik ve diğer nedenlerle göçtür. Bağımlı değişkenin yapısından dolayı bu çalışmanın analizlerinde Multinomial logit modelden (MLM) faydalanılmıştır. Bağımsız değişkenler ise yıllar, bölgeler, kadının yerleşim yeri, yaşı, eğitim durumu, işteki durumu, sosyal güvencesi, eşin yaşı ve eğitim durumu, hanehalkı sayısı, ailenin serveti ve evlilik süresidir. Kadınların göç etme sebeplerinin dağılımı Tablo 1 ve Şekil 1'de verilmiştir. Tablo 1'den de görüldüğü gibi evli kadınlar, en fazla kişisel sebeplerle göç etmektedir.

Tablo 1. Türkiye'de 15-49 yaş arası evli kadınların göç etme sebeplerinin dağılımı

Göç etme nedeni	Frekansı	Yüzdesi
Kişisel	8671	64
Eş	2304	17
Ailevi	1703	13
Sağlık, güvenlik ve diğer nedenler	775	6
Toplam	13453	100

Şekil 1. Türkiye'de 15-49 yaş arası evli kadınların göç etme sebeplerinin dağılımı

Bulgular

Bu çalışmada, 15-49 yaş arasındaki evli kadınların göç etme sebeplerine ait modeller Tablo 2'de sunulmuştur. Analizlerde MLM'in kullanılabilmesi için alternatiflerin birbirinden bağımsız olması gerekmektedir. Bu amaçla Hausman testi

uygulanmıştır. Tablo 2'deki Hausman testi sonucu alternatiflerin birbirinden bağımsız olduğunu ve MLM'in kullanılması gerektiğini göstermektedir. 15-49 yaş arasındaki evli kadınların göç etme sebepleri kişisel, eş, ailevi nedenlerle göç ile sağlık, güvenlik ve diğer nedenlerle göç olmak üzere 4 kategoride ele alınmıştır. MLM, doğrusal olmadığından dolayı katsayılar doğrudan yorumlanamaz. Bundan dolayı katsayılar yorumlanırken RRR (relative-risk ratios) dikkate alınmıştır. Tablo 2'deki Türkiye genelinde evli kadınların yıllara göre göç etme nedenlerine bakıldığında tüm göç nedenleri için katsayılar istatistiki olarak anlamlıdır. 2008 ve 2013 yıllarında 2003 yılına göre evli kadınların daha fazla göç ettiği görülmektedir. Tablo 2'de görüldüğü gibi güney, orta, kuzey ve doğu bölgede yaşayan evli kadınların sağlık, güvenlik ve diğer nedenlerle göç etmekten ziyade kişisel nedenle göç etme olasılığı batıdaki bölgelere göre daha fazladır. Eş nedeniyle göç modelinde ise bölgelerden güney, merkez ve kuzey bölgelerinin katsayıları istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur. Bu bölgelerde yaşayan evli kadınların sağlık, güvenlik ve diğer nedenlerle göç etmekten ziyade eş nedeniyle göç etme olasılığı batıdaki bölgelere göre daha fazladır. Kadına ait özelliklere bakıldığında kadının sosyal güvencesinin olması, sağlık, güvenlik ve diğer nedenlerle göç edenlere göre kişisel ve eş nedeniyle göç etme olasılığını arttırmıştır. 36 yaş ve üzerindeki evli kadınların 25 yaş ve altındakilere göre daha az kişisel nedenlerle göç ettikleri görülmüştür. Ayrıca lise mezunu kadınların, kişisel ve ailevi nedenlerle göç etme olasılığı; sağlık, güvenlik ve diğer nedenlerle göç edenlerle karşılaştırıldığında üniversite mezunlarına göre daha azdır. Kadının eşinin eğitim seviyesi arttıkça her üç göç etme nedenine göre kadının göç etme olasılığı artmaktadır. Eşe ait yaş değişkeninin katsayıları eş nedeniyle göçün dışında diğer nedenlerle göç modellerinde anlamlıdır. Kişisel ve ailevi nedenlerle göç modellerinde tüm yaş gruplarındaki kadınların 50 yaş ve üzerinelere göre daha az göç ettikleri görülmüştür. Eşin yaşı arttıkça kişisel ve ailevi nedenlerle göç de artmaktadır. Eşin eğitim durumu incelendiğinde, okuryazar olmayan ve bir okul bitirmeyen eşlerle karşılaştırıldığında diğer eğitim gruplarında olanların daha fazla göç ettiği görülür. Ailenin serveti arttığında her üç nedenle evli kadınların göç etme olasılıkları da artmaktadır. Ayrıca hanehalkı sayısı değişkenin katsayısı ailevi nedenle göç modelinde anlamsız bulunmuştur. Diğer modellerde ise anlamlı olup hanehalkı sayısı arttığında göç etme olasılığı azalmaktadır. Ayrıca evlilik süresinin artması da göçü azaltmıştır.

Sonuç

Bu çalışmanın amacı, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü'nün gerçekleştirmiş olduğu 2003, 2008 ve 2013 yılı Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA) verileri kullanılarak Türkiye'de 15-49 yaş arasındaki evli kadınların göç etme nedenlerinin Multinomial logit model kullanılarak analiz edilmesidir. Bu çalışmada ele alınan kişisel, ailevi ve eş nedeniyle göç üzerinde etkisi olan en önemli değişkenlerin; yaşanılan bölge, kadının sosyal güvencesinin olması, kadının eğitim durumu, hanehalkı sayısı, ailenin servetinin orta ve zengin sınıfında olması ve evlilik süresi olduğu bulunmuştur. Kişileri göçe zorlayan bu faktörlerle birlikte pek çok olumsuz etkinin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Özellikle göç veren bölgelerden göç etme nedeni olarak gösterilen işsizliğe son verilmeli ve bölgeye özgü istihdam politikaları gerçekleştirilmelidir. Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planında (2006) belirtildiği gibi, yoğun göç ve çarpık kentleşmenin oluşturduğu uyum sorunları, terör ve asayiş olmak üzere toplumsal bütünlüğü ve uyumu zedeleyici ortamlar

hazırlamaktadır. Bu kapsamda ulusal ve yerel düzeyde topluma entegrasyon ve aidiyet duygusunu geliştirici önlemlerin alınması ve bu alanlarda yerel yönetimlerin kapasitelerinin artırılması gerekmektedir. Ülkemizde gerek kırsal gerekse kentsel yerleşim birimleri ve bölgeler arasındaki sosyo-ekonomik yapı ve gelir düzeyi dengesizlikleri önemini korumaktadır. Yoğun göç ve çarpık kentleşme neticesinde ortaya çıkan sosyo-kültürel uyum sorunlarını azaltıcı önlemler alınmalıdır (Selim, 2009).

Tablo 2. Türkiye’de 15-49 Yaş Arası Evli Kadınların Göç Etme Sebepleri:
Multinomial Logit Model

	Kişisel Nedenle Göç			Eş Nedeniyle Göç			Ailevi Nedenle Göç		
	Katsayı	z	RRR	Katsayı	z	RRR	Katsayı	z	RRR
Yıllar									
2008	0,970	8,280*	2,638	0,240	1,840***	1,272	0,300	2,240**	1,350
2013	1,154	9,460*	3,172	0,302	2,220**	1,352	0,385	2,770*	1,470
Bölgeler									
Güney	0,396	3,010*	1,486	0,404	2,850*	1,498	0,306	2,040**	1,358
Merkez	0,438	3,630*	1,549	0,244	1,880***	1,276	0,284	2,070**	1,328
Kuzey	0,698	4,620*	2,010	0,420	2,590**	1,522	0,764	4,620*	2,146
Doğu	0,333	3,020*	1,396	0,075	0,610	1,078	0,275	2,170**	1,316
Kadına Ait Özellikler									
Yaş									
26-35	-0,261	-1,640	0,770	-0,028	-0,150	0,973	-0,062	-0,340	0,940
36 yaş ve üzeri	-0,388	-1,880***	0,679	-0,318	-1,370	0,727	-0,171	-0,730	0,842
Yerleşim Yeri									
Kent	-0,873	-7,640*	0,418	-0,083	-0,640	0,920	-0,019	-0,140	0,982
Eğitim Durumu									
Eğitimsiz	-0,271	-1,230	0,763	0,132	0,540	1,141	-0,213	-0,850	0,808
İlköğretim	-0,134	-0,740	0,874	0,239	1,210	1,270	-0,126	-0,620	0,881
Lise	-0,415	-2,410**	0,661	-0,061	-0,330	0,941	-0,332	-1,740***	0,718
İşteki Durum									
İşveren	-0,559	-0,870	0,572	-0,509	-0,740	0,601	-0,321	-0,430	0,726
Ücretli çalışan	-0,100	-0,930	0,905	-0,372	-3,110*	0,689	0,190	1,570	1,209
Kendi hesabına	-0,199	-1,350	0,820	-0,196	-1,240	0,822	0,001	0,010	1,001
Ücretsiz aile işçisi	-0,006	-0,050	0,994	-0,327	-2,410**	0,721	-0,181	-1,270	0,835
Diğer	-0,382	-0,610	0,683	-0,504	-0,720	0,604	-0,687	-0,890	0,503
Sosyal Güvencesi	0,383	3,260*	1,466	0,414	3,20*	1,513	0,190	1,430	1,209
Var									
Eşe Ait Özellikler									
Yaş									
15-30	-0,526	-2,220**	0,591	0,447	1,70***	1,564	-0,684	-2,550**	0,504
31-40	-0,811	-4,320*	0,444	-0,053	-0,26	0,949	-0,822	-3,850*	0,440
41-50	-0,549	-3,660*	0,578	-0,068	-0,42	0,935	-0,511	-2,980*	0,600
Eğitim Durumu									
İlköğretim	0,454	2,840*	1,574	0,494	2,610*	1,639	0,536	2,660*	1,709
Lise	0,535	2,770*	1,707	0,461	2,060**	1,586	0,639	2,720*	1,894
Yüksekokul	0,244	1,250	1,277	0,697	3,110*	2,007	0,333	1,400	1,395
Üniversite	0,354	1,490	1,425	1,057	4,000*	2,877	0,308	1,090	1,360
Aileye Ait Özellikler									
Hanehalkı Sayısı									
1-3	0,242	1,790***	1,274	0,441	2,910*	1,554	0,222	1,430	1,248
4-6	0,154	1,470	1,166	0,445	3,760*	1,560	0,122	1,000	1,129
Ailenin Serveti									
En yoksul	-0,287	-1,780***	0,750	-0,349	-1,920***	0,705	-0,483	-2,540**	0,617
Yoksul	-0,382	-2,780*	0,683	-0,230	-1,530	0,794	-0,305	-1,930***	0,737
Orta	0,194	1,410	1,214	0,413	2,810*	1,512	0,305	1,980**	1,356
Zengin	0,235	1,810***	1,265	0,461	3,340*	1,586	0,442	3,060*	1,555
Evlilik Süresi									
0-4	0,903	3,740*	2,467	-1,374	-5,020*	0,253	0,830	3,030*	2,294
5-9	0,996	4,790*	2,707	-0,640	-2,790*	0,528	0,932	3,940*	2,541
10-14	0,901	4,830*	2,461	-0,254	-1,250	0,776	0,799	3,740*	2,224
15-19	0,680	4,460*	1,975	-0,159	-0,970	0,853	0,596	3,370*	1,815
20-24	0,609	4,340*	1,839	0,031	0,210	1,032	0,607	3,730*	1,835
Sabit	2,075	5,410*	7,966	0,249	0,580	1,283	0,018	0,040	1,018
Hausman testi									
$\chi^2(74) = 5.81$									
Probability = 1.000									

Not: Karşılaştırma grubu olarak sağlık, güvenlik ve diğer nedenlerle göç alınmıştır.

*, ** ve ***, sırasıyla %1, %5 ve %10 önem seviyesinde katsayıların anlamlı olduğunu gösterir.

Kaynakça

- Beals, R. E., Levy, M. B., & Moses, L. N. (1967). Rationality and migration in Ghana. *The Review of Economics and Statistics*, 480-486.
- Çelik, F. (2002). İç göçlerin seçkinlik yaklaşımı ile analizi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13, 275-296.
- Çelik, F. (2000). İç göçlerin fayda-maliyet yaklaşımı ile analizi. *Erciyes Üniversitesi İİBF Dergisi*, 16, 231-246.
- Çelik, F. (2007). Türkiye'de iç göçler: 1980-2000. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 87-109.
- Dorling, D. & Rigby, J. E. (2007). Net cohort migration in England and Wales: How past birth trends may influence net migration. *Population Review*, 46(2), 51-62.
- Dokuzuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı- 2007-2013 (2006). Resmi Gazete, Sayı:26215.
- Filiztekin, A. & Gökhan, A. (2008). The determinants of internal migration in Turkey. *International Conference on Policy Modeling*, (EcoMod 2008), Berlin, Germany.
- Gedik, A. (1997). Internal migration in Turkey, 1965-1985: Test of conflicting findings in the literature. *Review of Urban and Regional Studies*, 9, 170-179.
- Gürbüz, M. & Karabulut, M. (2008). Kırsal göçler ile sosyo-ekonomik özellikler arasındaki ilişkilerin analizi. *Türk Coğrafya Dergisi*, 50, 37-60.
- İçduygu, A., Sirkeci, İ. & Aydingun, I. (1998). Internal migration in Turkey and repercussions for the labour movement [Türkiye'de iç göç ve iç göçün işçi hareketine etkileri], in İçduygu, A., Sirkeci, İbrahim ve Aydingün, I. (eds.) Türkiye'de İç göç, Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul, s.205-244. (in Turkish).
- İçduygu, A., & Sirkeci, İ. (1999). Cumhuriyet Donemi Türkiye'sinde Göç Hareketleri [Migration patterns in the Republic Period]. In 75 Yılda Köylerden Şehirlere [Movements from villages to cities in 75 years], ed. Oya Baydar. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- İlkkaracan, P. & İlkkaracan, İ. (1998). 1990'lar Türkiye'sinde Kadın ve Göç, Bilanço 98: 75 Yılda Köylerden Şehirlere, (İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları, 1998), 305-322.
- Jerome, H. (1926). Migration and business cycles. (New York: National Bureau of Economic Research) *NBER Books*.
- Munro, J. (1974). Migration in Turkey, *Economic Development and Cultural Change*, 22, 634-653.
- Mutlu, S. (1990). Bölgesel iç ticaret hadleri, kırsal refah ve iç göçler. *Ekonomi ve İdari Bilimler Dergisi*, 4(1), 69-87.
- Özdemir, H. (2012). Türkiye'de iç göçler üzerine genel bir değerlendirme. *Akademik Bakış Dergisi*, 30(11), 1-18.
- Ravenstein, E. G. (1885). The laws of migration. *Journal of the Statistical Society of London*, 48(2), 167-235.
- Ravenstein, E. G. (1889). The laws of migration. *Journal of the Royal Statistical Society*, 52(2), 241-305.
- Rogers, A. (1967). A regression analysis of interregional migration in California. *The Review of Economics and Statistics*, 262-267.
- Selim, S. (2009). *Türkiye'de iç göç üzerine ekonometrik bir analiz*. Gazi Kitabevi, Ankara.
- Sjaastad, L. A. (1962). The costs and returns of human migration. *Journal of Political Economy*, 70, 80-93.
- Şanlı, H. İ. (1973). Türkiye'de iç göçler uzaklık ve yerleşme büyüklüğü ilişkileri üzerine: Potansiyel çekim modeli çerçevesinde sayısal bir deneme, *İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 81-98.
- Tekeli, İ. (1975). Göç teorileri ve politikaları arasındaki ilişkiler. *ODTÜ Mimarlık Fak. Dergisi*, 1(1), 153-176.
- Tobler, W. (1995). Migration: Ravenstein, thornthwaite, and beyond. *Urban Geography*, 16(4), 327-343.